

5 Humanister dominerer ledigheden for højtuddannede

Danske højtuddannede matcher ikke arbejdsmarkedets behov. Især er det problematisk, at der uddannes for mange humanister uden udsigt til beskæftigelse.

9 Forkort vejen til job for nyuddannede

Nyuddannede med en kort eller lang videregående uddannelse har svært ved at få et job. Faktisk har disse unge højere ledighed det første år end personer uden uddannelse. Og når de nyuddannede endelig får job bliver 2 ud af 3 ansat i den offentlige sektor.

13 KVVU-reform er kun en halv sejr

To år efter reformen af de korte videregående uddannelser viser det sig, at mange af de uddannede fortsat har svært ved at få job. Kun de uddannelser, der retter sig direkte mod specifikke arbejdsfunktioner, har høj beskæftigelse. I stedet går mange i gang med endnu en fuldtidsuddannelse eller får job under deres kvalifikationsniveau.

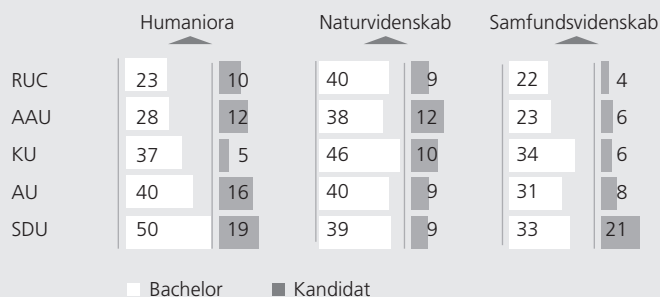
Lave karakterer øger risikoen for frafald

AF FORSKNINGSCHEF CHARLOTTE RØNHOF, *chr@di.dk*
OG KONSULENT RASMUS NORMANN ANDERSEN, *rna@di.dk*

Frafaldet på de videregående uddannelser i Danmark har nået et alarmerende niveau. På mange studier falder 4 ud af 10 fra – nogle studier har endda et frafald på halvdelen af de studerende. En ny DI-analyse viser, at studerende optaget med et karaktergennemsnit under 8 har betydelig større risiko for at falde fra. Og at matematiske studenter har den højeste gennemførelsesandel på de videregående uddannelser.

Universitetsuddannelserne i Danmark er kendetegnet ved mange studieskift og studieafbrud. Situationen er i dag så alvorlig, at på de fleste bacheloruddannelser afbryder mellem en tredjedel og halvdelen af de studerende uddannelsen.

FRAFALD PÅ UNIVERSITETSUDDANNELSERNE OPGJORT I PCT.

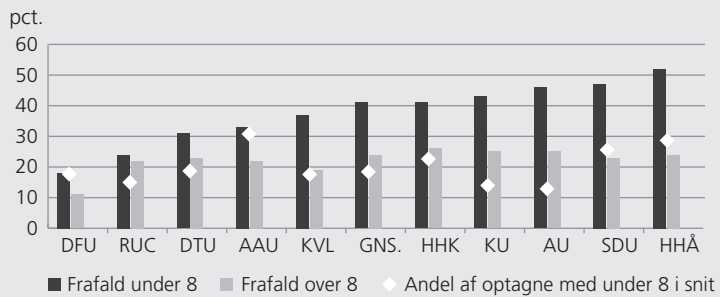
Kilde: Rektorkollegiet, 2005

Det høje frafald har store konsekvenser af både personlig karakter og samfundsøkonomisk betydning. Det er derfor vigtigt at afdække årsagerne til det store frafald.

Lave karakterer har stor betydning for frafald

Mellem en fjerdedel og en femtedel af de optagne på universitetsuddannelserne fra starten af 1980'erne og frem til nu havde under 8 i gennemsnit fra den adgangsgivende eksamen.

SAMMENHÆNG MELLEM FRAFALD OG KARAKTERNIVEAU

Note.: Figuren er baseret på optaget i 2001

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik og DI-beregninger

Et karaktergennemsnit under 8 øger risikoen for frafald

Frafaldsstatistikken viser, at der er en tydelig sammenhæng mellem frafaldet og et karaktergennemsnit under 8 i den adgangsgivende eksamen. Optagne studerende, der har over 8 i deres adgangsgivende eksamen, har betydeligt højere fuldførelsesprocenter end optagne med under 8. I flere tilfælde er fuldførelsesgraden dobbelt så høj for dem med et karaktergennemsnit over 8 i forhold til de der blev optaget med et karaktergennemsnit under 8.

Risikoen for frafald varierer betydeligt på tværs af universiteterne

Der er betydelig variation på tværs af universiteterne, både hvad angår andelen med karakterer under 8 samt denne gruppes risiko for frafald. Sammenligner man eksempelvis Roskilde Universitetscenter med Københavns og Århus Universitet – som alle har omtrent samme karakterniveau i optaget – så er frafaldet blandt de optagne studerende med under 8 i gennemsnit næsten dobbelt så højt i København og Århus som på Roskilde Universitetscenter.

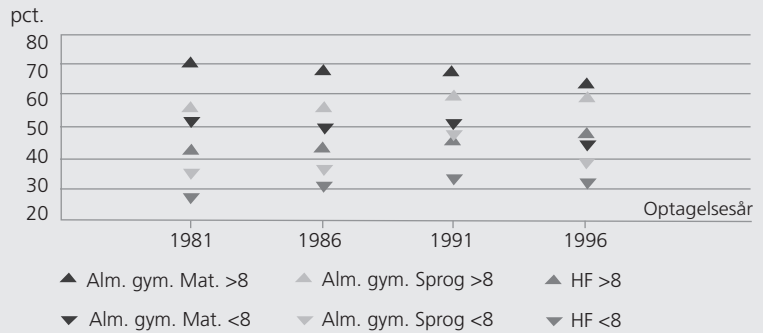
Behov for undersøgelse af forskelle i undervisningspædagogik og krav til de studerende

I forhold til at sikre, at flere unge gennemfører en universitetsuddannelse, vil det derfor være frugtbart at studere ligheder og forskelle mellem de enkelte universiteter. Der er behov for at analysere, om forskellene i frafald kan forklares ud fra undervisningspædagogik eller ud fra forskelle i krav til de studerende. Det vil bidrage til en kortlægning af, hvilke tiltag der fremover kan øge fuldførelsesprocenterne på universiteterne.

Matematiske studenter klarer sig bedre

Det er dog ikke kun karaktererne, der har en indflydelse på sandsynligheden for at fuldføre studierne. Det har mindst ligeså høj betydning, hvilken adgangsgivende uddannelse de studerende har. Optagne med en matematisk studentereksamen har således generelt bedre muligheder for at gennemføre en universitetsuddannelse end sproglige studenter og HF'ere.

FULDFØRELSE I FORHOLD TIL ADGANGSGIVENDE EKSAMEN OG KARAKTERNIVEAU

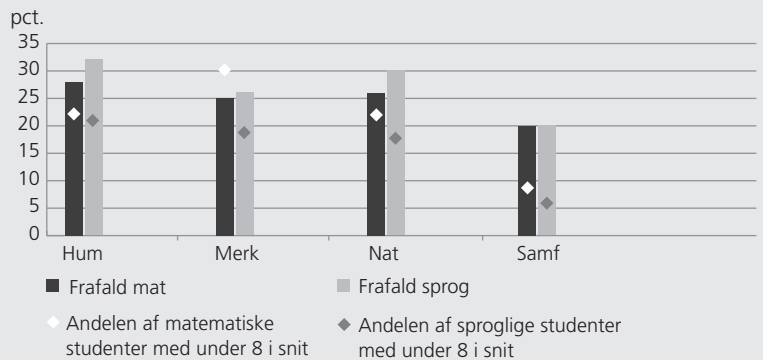

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik og DI-beregninger

En matematisk studentereksamen øger sandsynligheden for gennemførelse

Selv om optagne studerende med over 8 i karaktergennemsnit generelt klarer sig bedre end optagne med under 8 i gennemsnit, er det værd at bemærke, at matematiske studenter med under 8, i perioder ikke alene har ligget på niveau med de sproglige studenter, der har over 8, men også har klaret sig bedre end HF'ere, som har over 8 i gennemsnit.

FRAFALD FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER OG ADGANGSGIVENDE EKSAMEN

Note.: Figuren er baseret på optaget i 2001

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik og DI-beregninger

Matematiske studenter har generelt også større sandsynlighed for at gennemføre såvel humanistiske som naturvidenskabelige uddannelser. Og det til trods for, at andelen af matematiske studenter, der optages med under 8 i karaktergennemsnit, generelt er højere end for de sproglige studenter, der optages med under 8 i gennemsnit.

Mulighed for forbedring af optagessystemet

DI's analyse viser, at den nuværende udvælgelsesprocedure baseret alene på karakteren fra den adgangsgivende eksamen er utilstrækkelig. Især i forhold til de studerende, der har under 8 i karaktergennemsnit fra den adgangsgivende uddannelse.

Studerende med under 8 i gennemsnit skal screenes bedre

Analysen viser, at der er behov for at øge indsatsen over for de studerende, der har under 8 i gennemsnit fra den adgangsgivende uddannelse, med henblik på at forøge deres muligheder for at gennemføre en universitetsuddannelse.

Optagelsessystemet kunne ændres, så optagelse alene på baggrund af den adgangsgivende eksamen kun kan ske, hvis den studerende har minimum 8 i karaktergennemsnit. Studerende, der har under 8 i gennemsnit, bør derimod gennemgå en nærmere visitation, hvor man vurderer dem i forhold til relevansen af deres fagpakker og karaktererne i relevante fag.

På udvalgte områder kunne man også anvende optagelsesprøver eller stille som krav, at den studerende skal gennemføre et adgangsel- eller suppleringskursus, der øger deres faglige niveau og dermed sandsynligheden for, at de kan fuldføre uddannelsen.

SÅDAN HAR VI GJORT:

For perioden 1981 til 2001 har vi set nærmere på de optagne universitetsstuderendes baggrund i forhold til adgangsgivende eksamen samt om deres karaktergennemsnit lå over eller under gennemsnitskarakteren 8. Da der ikke er karakteroplysninger til rådighed for studerende fra det tekniske gymnasium (HTX) eller handelsgymnasiet (HHX) er disse ikke medtaget i analysen.

For studerende der er optaget i 2001 er deres status som studieaktive eller frafaldne opgjort efter to års studier i 2003. Der er således mulighed for, at der sker et yderligere frafald, men frafaldet sker hovedsageligt inden for de første 2 år.

Humanister dominerer ledigheden for højtuddannede

AF FORSKNINGSCHEF CHARLOTTE RØNHOF, *chr@di.dk*
OG KONSULENT RASMUS NORMANN ANDERSEN, *rna@di.dk*

Ledigheden for højtuddannede er mærkbart højere i Danmark end eksempelvis Sverige og Finland. Det skyldes, at danske højtuddannede ikke matcher arbejdsmarkedets behov. Især er det problematisk, at der ganske enkelt uddannes alt for mange humanister uden udsigt til beskæftigelse, viser DI-analyse.

Høj dansk ledighed for højtuddannede i forhold til andre lande

I Danmark er ledigheden blandt højtuddannede betydeligt højere end i lande som Sverige, Irland og Østrig. Og i sammenligning med England er der næsten dobbelt så mange højtuddannede ledige herhjemme.

Dertil kommer, at højtuddannede danskere, med en gennemsnitlig ledighed på 4,8 pct., har en højere arbejdsløshed end mellemuddannede, der har en gennemsnitlig ledighed på 4,4 pct. Og i Danmark er ledigheden for højtuddannede kun en anelse lavere end for arbejdsstyrken generelt, hvor den gennemsnitlige ledighed er 5,4 pct. Et resultat, der adskiller sig markant fra andre europæiske lande.

HØJTUDDANNEDES BESKÆFTIGELSE

	Generel ledighed	Mellemuddannede	Højtuddannede
Østrig	4,1	3,5	1,9
England	4,8	4,8	2,5
Irland	4,5	3,9	2,8
Sverige	5,6	5,3	3,5
Belgien	7,7	8,0	3,8
Finland	10,5	10,9	4,2
Danmark	5,4	4,4	4,8
EU25	9,0	9,6	5,0
Tyskland	9,8	10,0	5,0

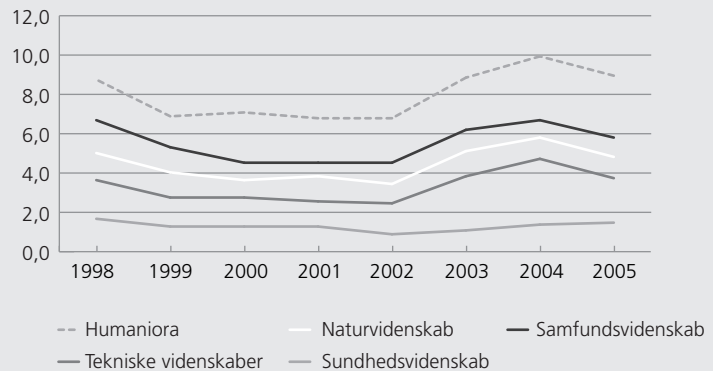
Kilde: Destatis (Statistisches Bundesamt Deutschland), 2005

Ledigheden for humanister er markant højere end andre faggrupper

Den relativt høje gennemsnitsledighed blandt højtuddannede i Danmark dækker over en stor spredning blandt de enkelte uddannelser og fagområder. Generelt trækkes de højtuddannedes gennemsnitlige ledighed op af, at ledigheden for humanister over en årrække har været markant højere end for andre faggrupper.

AKADEMIKER-LEDIGHED OPDELT PÅ FORSKELLIGE FAGGRUPPER, 1998-2005

pct.

Kilde: Akademikernes Centralorganisation og DI-beregninger, 2005

Den høje arbejdsløshed blandt humanister forklares ofte med, at virksomhederne i Danmark er for traditionsbundne i deres opfattelse af, hvad de kan bruge humanister til. Ved nærmere eftersyn holder den påstand ikke.

Den private sektor har fordoblet antallet af ansatte humanister siden 1993

Beskæftigelsen af humanister i det private erhvervsliv er steget markant i de senere år, og stadig flere humanister finder beskæftigelse i såvel det offentlige som private erhvervsliv. I 2001 var der godt 20.000 humanister ansat i det offentlige, mens 9.200 var i privat beskæftigelse. I forhold til 1993 er det en fjerdedel flere i det offentlige, men intet mindre end en fordobling i det private erhvervsliv.

Humanistisk overproduktion

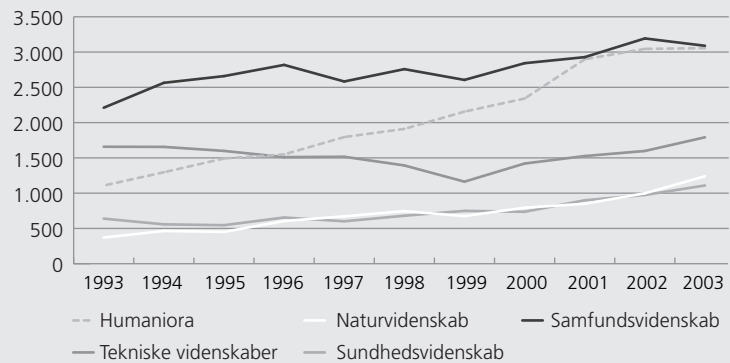
Det er en positiv udvikling, at vi i Danmark kan omsætte humanisters kompetencer til merværdi mange forskellige steder i samfundet. Men den positive udvikling i beskæftigelsen kan slet ikke følge med produktionen af humanister.

Produktionen af humanister er tredoblet siden 1993

Siden 1993 er antallet af nyuddannede humanister næsten tredoblet. Fra 1.108 i 1993 til 3.056 nye humanistiske kandidater i 2003. Ingen anden faggruppe har oplevet et boom i samme størrelsesorden, hvorfor andelen af nyuddannede kandidater med en humanistisk baggrund er steget fra 17 pct. i 1993 til knap 30 pct. i 2003.

NYUDDANNEDE KANDIDATER INDEN FOR FORSKELLIGE FAGGRUPPER, 1993-2003

Kandidater

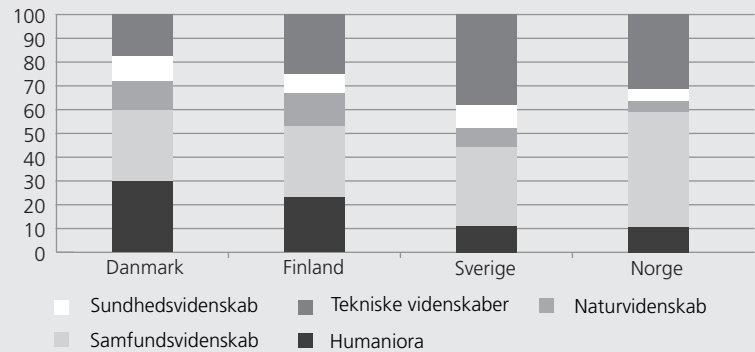
Kilde: Undervisningsministeriet, 2005

Danmark i nordisk enegang

De seneste års danske opprioritering af humaniora har skilt os markant ud fra vores nordiske broderlande, når det gælder uddannelsesprofilen af de højst uddannede.

FORDELINGEN AF NYUDDANNEDE KANDIDATER MELLEM FAGOMRÅDER

pct.

Kilde: Dansk Industri, 2005

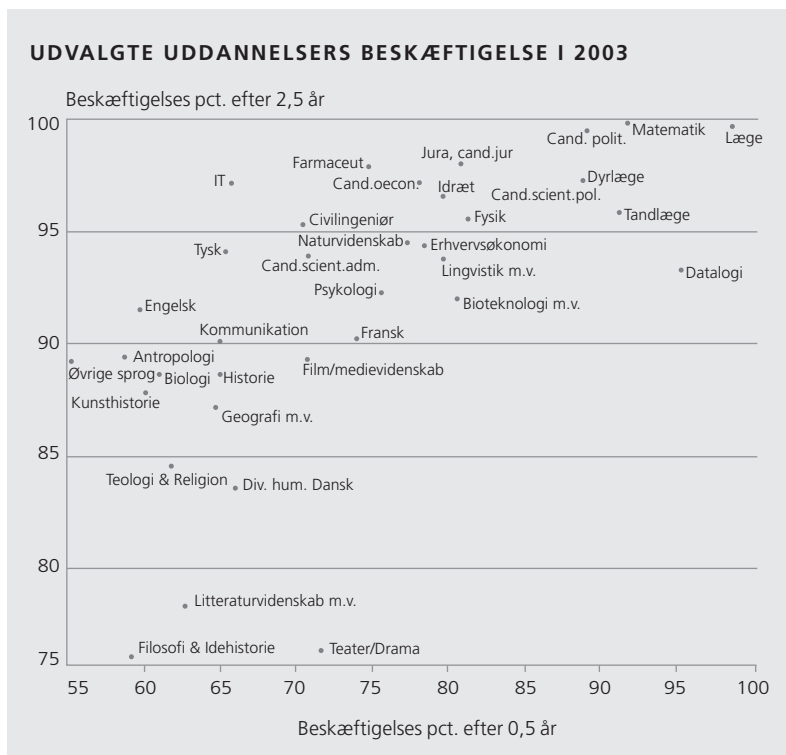
3 ud af 10 kandidater i Danmark er humanister – i Sverige og Norge er det 1 ud af 10

Kandidatproduktionen i de nordiske lande viser, at andelen af humanister er klart størst i Danmark. Knap 32 pct. af alle nyuddannede danske kandidater er humanister, mens andelen i Finland er 23 pct. og blot 11 pct. i Sverige og Norge. Ser man på de tekniske videnskaber, udgør andelen i Danmark knap 16 pct., mens den i Finland er 25 pct., Norge 31 pct. og i Sverige hele 38 pct. af samtlige nyuddannede kandidater.

Beskæftigelsestallene for de enkelte universitetsuddannelser viser, at mange universitetsuddannelser har en relativt lav beskæftigelse efter et halvt år. Det retter sig dog med tiden. Men det peger på, at kandidaterne har manglende kendskab til erhvervslivet, og at erhvervsvejledningen på universiteterne er mangelfuld.

Især humanister har svært ved at få job – både på kort og mellemlang sigt

Det er især humanistiske uddannelser som filosofi, idehistorie og litteraturvidenskab, der både på kort og mellemlang sigt har de største problemer med beskæftigelsen. Men også naturvidenskabelige uddannelser som geografi og biologi har en dårlig forankring på arbejdsmarkedet.

Kilde: Specialkørsel Danmarks Statistik og DI-beregninger

Samtidig med store ledighedsproblemer på flere af de lange videregående uddannelser er der inden for enkelte områder mangel på kvalificeret arbejdskraft. Og der er udsigt til en voksende mangel på ingeniører, læger og visse samfundsvidenskabelige uddannelser.

Udsigt til voldsom mangel på ingeniører

De seneste fremskrivninger viser, at der frem mod 2020 kan opstå en mangelsituation på mellem 7.000 og 13.000 ingeniører.¹ Mangelen bliver særlig udtalt efter 2010, men allerede på mellemlang sigt kan der opstå en mangel på over 1.000 ingeniører. Det betyder ikke, at der om 10–15 år vil være 7.000 ubesatte stillingsopslag i avisen. Hvis virksomhederne ikke kan rekruttere ingeniører og andre med de nødvendige kompetencer, vil udviklingsafdelinger og andre videnintensive arbejdsopgaver flytte til lande, hvor de nødvendige kompetencer findes.

Det understreger betydningen af, at målsætningen om, at flere skal have en videregående uddannelse, ikke må overskygge målet om, at de unge får en uddannelse som arbejdsmarkedet efterspørger.

¹ Flere og bedre Ingeniører, maj 2005

Forkort vejen til job for nyuddannede

AF CHEFKONSULENT DAVID JENSEN, daj@di.dk

De danske uddannelser er ikke tilstrækkeligt erhvervsrettede. Især nyuddannede med en kort eller lang videregående uddannelse har svært ved at få et job. Faktisk har disse unge højere ledighed det første år end personer uden uddannelse. Og når de nyuddannede endelig får job bliver 2 ud af 3 ansat i den offentlige sektor.

Det tager mellem 2 og 6 1/2 år at fuldføre en videregående uddannelse. Den hurtigste vej til arbejdsmarkedet går gennem en kort videregående uddannelse som f.eks. laborant eller politimand. Den længste vej skal tilbagelægges, hvis man vil være læge. I alt bruger samfundet 26 mia. kr. årligt på videregående uddannelser.

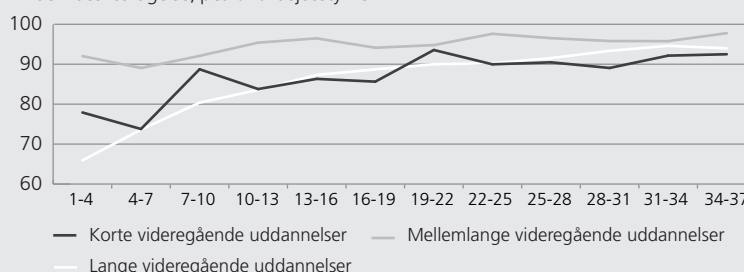
Der er stor forskel på, hvor hurtigt og i hvilken grad nyuddannede kommer i beskæftigelse. Det afhænger af den konkrete uddannelse. Umiddelbart efter afslutning af en videregående uddannelse får betydeligt flere med en mellemlang uddannelse et job end nyuddannede med en kort eller lang videregående uddannelse.

Nyuddannede med mellemlang uddannelse får job først

LANG VEJ TIL JOB FOR NOGLE

Nyuddannede med en kort eller lang videregående uddannelse har en relativt høj ledighed. Blandt personer med ca. to års anciennitet er andelen i beskæftigelse dog 90 pct. pr. ult. november 2003.

Andel i beskæftigelse, pct. af arbejdsstyrken

Anm.: De relativt store udsving i beskæftigelsen for personer med en kort videregående uddannelse skyldes, at der blandt de få uddannelser, hvor uddannelsen afsluttes i ulige kvartaler er uddannelser med markant bedre beskæftigelse end de øvrige. Det drejer sig især om tandplejer, laborant, politifunktionær og fængselsfunktionær. Bemærk endvidere, at en uddannelsesreform fra 2000 indvirker på sammenligningen mellem personer der har hhv. over eller under 19 måneders anciennitet

Kilde: Specialkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

Videregående uddannelser fører til høj beskæftigelse – men der går lang tid

Den store forskel i beskæftigelsesandelen blandt nyuddannede aftager efter 1,5 til 2 år. Blandt de, der afsluttede uddannelsen for to år siden, er 90 pct. i beskæftigelse uanset uddannelsesniveau.

Til sammenligning kan det nævnes, at beskæftigelsesandelen blandt 20–29-årige uden anden uddannelse end grundskolen er 85 pct.

En kort eller lang videregående uddannelse indebærer højere ledighed det første år efter uddannelsens afslutning end blandt personer, der ikke har en uddannelse.

Perioden som sådan er ikke kendetegnet ved gunstige konjunkturer. Og det spiller givet en rolle, at de der har afsluttet en uddannelse i den betragtede periode, har gjort det på et tidspunkt, hvor konjunkturerne ikke har givet de bedste forudsætninger for at komme hurtigt i beskæftigelse. Men det er et forhold, der gælder alle på arbejdsmarkedet – ikke kun nyuddannede med en videregående uddannelse.

Mange uddannelser forbereder ikke de unge godt nok til arbejdsmarkedet

Beskæftigelsen er relativ lav for de nyuddannede de første år på arbejdsmarkedet, fordi mange uddannelser ikke forbereder de studerende tilstrækkeligt godt til arbejdsmarkedet. Det gælder både det faglige indhold og de studerendes manglende kendskab til erhvervslivet. Dertil kommer, at fraværet af målrettet erhvervsvejledning både før, under og efter studiet medfører et betydeligt mismatch mellem uddannelsesvalg og behovene på arbejdsmarkedet.

På alle tre niveauer er der såvel generalistuddannelser som professionsrettede uddannelser, der sigter mod ansættelse på det private eller det offentlige arbejdsmarked. Derfor dækker gennemsnittet også over store forskelle mellem de enkelte uddannelser. Den høje beskæftigelsesandel for nyuddannede fra mellemlange videregående uddannelser kan i høj grad forklares ved, at disse uddannelser er professionsrettede.

Beskæftigelse på højt beskæftigelsesniveau

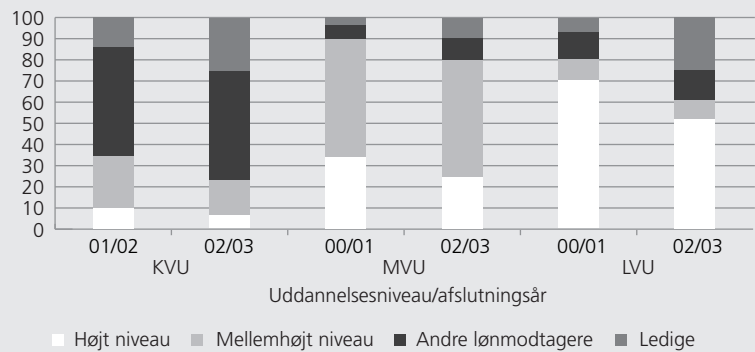
Den stærkt stigende beskæftigelse i løbet af de første år på arbejdsmarkedet skyldes ikke, at nyuddannede påtager sig job, som de er overkvalificerede til. Myten om højtuddannede, der kører taxa eller arbejder i børnehave, passer ikke. Langt de fleste, der har fuldført en lang videregående uddannelse, får beskæftigelse på højt kvalifikationsniveau, hvilket typisk forudsætter en akademisk uddannelse.

Flere skal have uddannelser der efterspørges

Det viser, at behovet for højtuddannede er til stede. Men startvanskelighederne på arbejdsmarkedet viser samtidig, at der er brug for en bedre tilpasning af uddannelserne til arbejdsmarkedet. Det er vigtigt, at flere får en videregående uddannelse, men det er mindst lige så vigtigt, at flere får en uddannelse, der efterspørges på arbejdsmarkedet.

HØJTUDDANNEDE FÅR JOB PÅ HØJT NIVEAU

Ansættelsesniveau ult. nov. 2003, pct.

Anm.: Højt kvalifikationsniveau (her inkl. selvstændige og ledere) forudsætter typisk en mellemlang eller lang videregående uddannelse, mellemhøjt forudsætter typisk en kort eller mellemlang videregående uddannelse. Andre lønmodtagere omfatter her funktioner, der typisk varetages af faglærte eller personer uden særlige uddannelsesmæssige forudsætninger. Bemærk at kun de sidste to årgange fra KVVU indgår pga. reform i 2000.

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

KVVU'ere får ikke job på forventet niveau

Blandt de uddannede med en kort videregående uddannelse får halvdelen beskæftigelse på et niveau, der ikke umiddelbart modsvares uddannelsen. Og andelen ændres ikke i takt med, at ledigheden falder. Det skyldes, at arbejdsmarkedet ikke efterspørger disse uddannelser i det omfang eller med det indhold, der udbydes.

2 ud af 3 uddannede ansættes i det offentlige

Væksten i samfundet kommer primært gennem et konkurrence-dygtigt erhvervsliv. Derfor er det vigtigt, at den private sektor kan trække på en tilstrækkelig stor og højt kvalificeret arbejdsstyrke. Her er det afgørende, at vi satser på uddannelser med det rigtige faglige indhold, så erhvervslivets efterspørgsel efter højtuddannede kan tilgodeses.

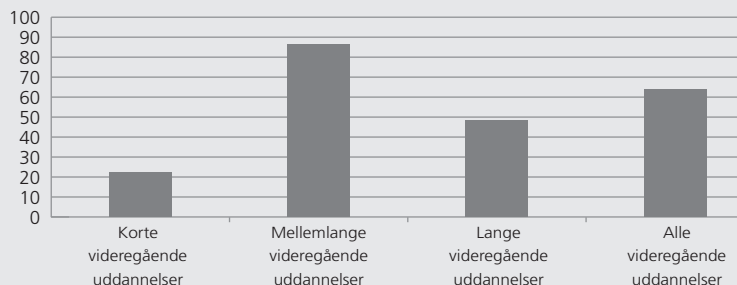
65 pct. af de uddannede får beskæftigelse i den offentlige sektor

Blandt de personer, der har afsluttet en videregående uddannelse i løbet af de sidste tre år, har 2 ud af 3 fået beskæftigelse i brancher, der hører under den offentlige sektor. Det gælder i særlig grad personer fra mellemlange uddannelser. Men også halvdelen af alle, der afslutter en lang videregående uddannelse, finder beskæftigelse i den offentlige sektor. Det skal ses i forhold til, at 2/3-dele af alle på det danske arbejdsmarked er beskæftiget i den private sektor.

DEN OFFENTLIGE SEKTOR TILTRÆKKER MANGE HØJTUDDANNEDE

Andel uddannede i perioden 1.10.2000–30.9.2003, der er beskæftiget i offentlige brancher ult. nov. 2003

Beskæftiget i offentlige brancher, pct.

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

Uddannelse skal understøtte vækst

Der er derfor god grund til at overveje, om uddannelsesudbudet – og det faglige indhold heri – understøtter ønsket om stigende vækst.

De danske investeringer i videregående uddannelser – de samlede udgifter til undervisning – er især rettet mod uddannelser, der henvender sig til den offentlige sektor. Den private sektor er ikke særlig højt prioriteret.

VI INVESTERER MEST I OFFENTLIGT RETTET UDDANNELSE

Uddannelse til privat sektor, 42 pct. af undervisningsudgifter

Uddannelse til offentlig sektor, 58 pct. af undervisningsudgifter

Anm.: Udgifterne er vægtet på baggrund af de seneste tre årganges ansættelse i hhv. offentlig og private sektor samt bevillingstal for uddannelsesniveauer og områder fra 2003 fra Finansloven og amternes nøgletal.

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

Der skal sikres tilstrækkelig med højtuddannet arbejdskraft til den private sektor

Den fremtidige prioritering af ressourcerne til uddannelse bliver i særlig grad aktuel i de kommende år, hvor en stor del af de ansatte i den offentlige sektor går på pension, samtidig med at globaliseringen vil øge behovet for højtuddannede. Hvis vi ikke uddanner tilstrækkeligt med højt kvalificerede medarbejdere til den private sektor, risikerer vi at sætte den fremtidige vækst over styr. Regeringens målsætning om, at 50 pct. af alle unge skal have en videregående uddannelse, bør ses i det lys.

FAKTA OM ANALYSEN

Denne analyse omfatter alle, der har afsluttet en erhvervsuddannelse eller en kort, mellem-lang eller lang videregående uddannelse fra 4. kvartal 2000 til 3. kvartal 2003, der er den seneste uddannelsesårgang, som Danmarks Statistik har arbejdsmarkedsoplysninger for. Arbejdsmarkedsoplysningerne er udtrukket fra Danmarks Statistiks Registerbaserede arbejdsstyrkestatistik opgjort ult. november 2003. Personer, der på dette tidspunkt er i gang med en ny fuldtidsuddannelse, indgår ikke i analyserne.

KVU-reform er kun en halv sejr

AF CHEFKONSULENT DAVID JENSEN, daj@di.dk

Reformen af de korte videregående uddannelser (KVU) fra 2000 skulle målrette disse uddannelser mod mere jobparathed. Her to år efter viser det sig, at mange af de uddannede efter reformen har svært ved at få job. Kun de uddannelser, der retter sig direkte mod specifikke arbejdsfunktioner, har høj beskæftigelse. I stedet går mange i gang med endnu en fuldtidsuddannelse eller får job under deres kvalifikationsniveau.

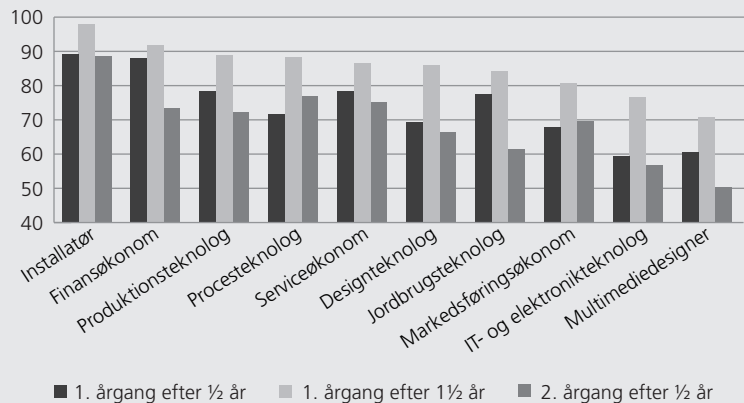
I sommeren 2000 begyndte den første årgang studerende på de nye erhvervsakademiuddannelser. Reformen af de erhvervsrettede korte videregående uddannelser reducerede antallet fra ca. 75 til 15 uddannelser, blandt andet for at øge gennemsigtigheden og dermed optaget til uddannelserne. I de første år med succes. Optaget steg fra ca. 8.000 i årene op til reformen til mere end 10.000 i reformens første år. Siden er optaget faldet med 3.000 elever.

Svær overgang til arbejdsmarkedet for mange KVU'ere

Det er nu muligt at følge de første to årgange, der har afsluttet en af de nye erhvervsakademiuddannelser. Deres overgang til arbejdsmarkedet har ikke været nem. Mange af eleverne fra de første årgange svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

STOR FORSKEL I BESKÆFTIGELSESMULIGHEDERNE FRA ERHVERVSAKADEMIERNE

Beskæftigelsesandelen for uddannede fra 1. og 2. årgang målt efter hhv. ½, 1 ½ og 2 år

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

Optagne studerende med fuldførte erhvervsuddannelser klarer sig godt

Der er dog stor forskel mellem de enkelte uddannelser. Blandt de installatøruddannede er knap 90 pct. i beskæftigelse allerede efter et halvt år på arbejdsmarkedet – og det gælder både for 1. og 2. årgang. Dertil kommer, at næsten alle fra 1. årgang er i beskæftigelse 1,5 år efter uddannelsen er afsluttet. De gode beskæftigelsesmuligheder hænger blandt andet sammen med, at der kun optages studerende, der har fuldført en erhvervsuddannelse. Det sikrer, at såvel de studerende som uddannelsens faglige sigte, har en umiddelbar kobling til efterspurgte funktioner på arbejdsmarkedet.

Især markedsføringsøkonomer, IT- og elektronikteknologer samt multimediedesignere har svært ved at få job

De studerende mangler spidskompetencer

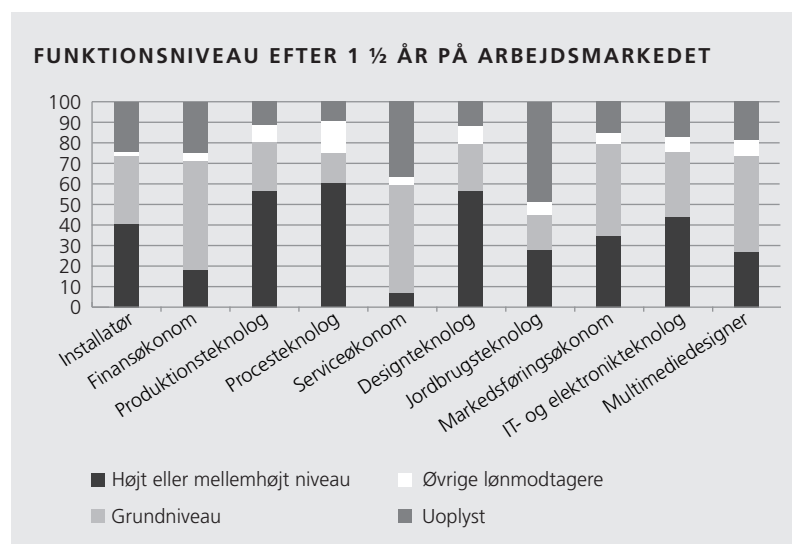
Det samme er ikke tilfældet på uddannelser med ringe beskæftigelsesmuligheder. Her er adgangsgrundlaget typisk en gymnasial uddannelse, og kendskabet til erhvervslivet er derfor begrænset.

Beskæftigelsesmulighederne er mindre gode for studerende, der har afsluttet en uddannelse til f.eks. markedsføringsøkonom, IT- og elektronikteknolog eller multimediedesigner. Det gælder såvel 1. som 2. årgang på kort sigt, men til dels også 1. årgang målt efter 1,5 år, hvor andelen i beskæftigelse ligger mellem 70 og 80 pct. på disse tre uddannelser. For IT- og elektronikteknologer og multimediedesignere ser det endog ud til, at beskæftigelsessituationen på kort sigt er forværret fra 1. til 2. årgang.

Flere faktorer spiller en rolle. For mange nyuddannede, konjunkturedgang og virksomhedernes manglende kendskab til uddannelserne kan være medvirkende årsager. Men den væsentligste årsag er, at uddannelserne ikke retter sig mod specifikke arbejdsfunktioner. Virksomhederne får ikke den kombination af brede kompetencer og spidskompetencer, som de efterspørger.

Nyuddannede får ikke job på højt niveau

Den manglende specialisering viser sig også i karakteristikken af de arbejdsfunktioner, som de nyuddannede varetager. En kort videregående uddannelse vil typisk skulle føre til beskæftigelse på højt eller mellemhøjt niveau. Men reelt er det kun på uddannelserne til produktionsteknolog, procesteknolog og designteknolog, hvor mindst halvdelen efter 1,5 år har fået beskæftigelse på dette niveau.

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

Uddannelserne giver ikke job på højt niveau

Resten af de nyuddannede er beskæftiget på grundniveau, der typisk forudsætter en faglig uddannelse, eller på niveauer, der forudsætter begrænset eller ingen uddannelse. Eksempelvis er de uddannede multimediedesignere – en af de største akademiuddannelser – i høj grad beskæftiget under forventet niveau. Hele 30 pct. er beskæftiget med kontorarbejde, 10 pct. med service og omsorgsarbejde og 3 pct. med rengøring eller renovation.

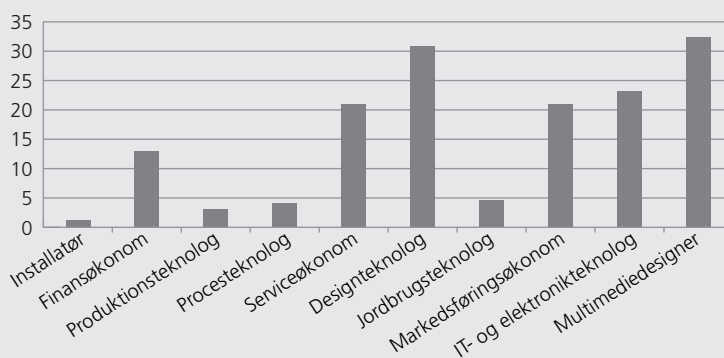
Op til 3 ud af 10 går i gang med ny fuldtidsuddannelse

Mange tager endnu en fuldtidsuddannelse

Mange går i gang med en ny fuldtidsuddannelse kort tid efter afslutningen af en erhvervsakademiuddannelse. På de tre uddannelser, hvor beskæftigelsesandelen er lavest, har 20–30 pct. valgt at fortsætte i en ny uddannelse.

MANGE GÅR I GANG MED EN NY FULDTIDSUDDANNELSE

Andel af de der afsluttede uddannelsen i 2. kvartal 2002, der ult. nov. 2003 er gået i gang med en ny fuldtidsuddannelse

Kilde: Særkørsel fra Danmarks Statistik og DI-beregninger

KVU'ernes mål er et job – i stedet går mange i gang med endnu en fuldtidsuddannelse

Det sker enten i erkendelse af, at den gennemførte uddannelse ikke giver mulighed for beskæftigelse, at uddannelsen ikke levede op til forventningerne eller fordi evnerne og ambitionerne rækker til at gå videre til uddannelse på højere niveauer. Uanset hvilken årsag der ligger bag, har akademiuddannelserne for disse personer ikke har ført til det forventelige mål, nemlig at få et job, hvor de erhvervede kvalifikationer kan anvendes.

FAKTA

Analyserne viser beskæftigelsesstatus pr. ult. nov. 2002 og 2003 for de der afsluttede uddannelsen i 2. kvartal samme år. Personer der på opgørelses tidspunktet enten er i gang med en ny fuldtidsuddannelse, eller af andre årsager ikke indgår i arbejdsstyrken, er udeladt af beregningerne. Uddannelser med færre end 30 uddannede indgår ikke. Datamatiker og laborant er hhv. af 2- og 2-2 års varighed. Derfor findes kun beskæftigelsesdata for 1. årgang. Beskæftigelsesandelen for datamatikere er 74 pct. og for laboranter 84.

DI INDSIGT
Erhvervspolitisk nyhedsbrev

Ansvarshavende redaktør Poul Scheuer
Redaktør DI Medier, Michael Carlsen, mic@di.dk,
Redaktør Troels Krog, trk@di.dk

Redaktionen slut 7. november

indsigt.di.dk

Udgives af:
Dansk Industri
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377
Fax 3377 3300
di@di.dk
www.di.dk

Tryk Kailow Graphic

ISSN 1601-6084

Eftertryk tilladt med kildeangivelse